

Sygn. akt II K 1058/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 września 2016 roku

Sąd Rejonowy w Tomaszowie Mazowieckim w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący: SSR Anna Gąsior – Majchrowska

Protokolant: (...), M. K.

przy udziale Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Tomaszowie Mazowieckim: M. W.

po rozpoznaniu w dniach: 01.06.2015 r., 09.10.2015 r., 28.01.2016 r., 22.04.2016 r., 16.09.2016 r.

sprawy:

M. Ś.

syna L. i E. z domu (...)

urodzonego w dniu (...) w T.

oskarżonego o to, że:

W okresie czasu od dnia 01 września 2013 r. do dnia 30 września 2013 roku w T. M.. woj. (...), pełniąc obowiązki kierownika hurtowni przy ul. (...), należącej do (...) w R., przywłaszczył sobie powierzone mu pieniądze w kwocie łącznej 18998,90 zł, czym działał na szkodę (...) Spółdzielni (...) w R.

tj. o przestępstwo z art. 284 § 2 kk

1. oskarżonego **M. Ś.** uniewinnia od popełnienia zarzucanego mu czynu, zaś wydatkami poniesionymi w toku postępowania obciąża Skarb Państwa.

Sygn. akt II K 1058/14

UZASADNIENIE

Oskarżyciel publiczny – Prokurator Prokuratury Rejonowej w Tomaszowie Mazowieckim postawił M. Ś. zarzut popełnienia czynu polegającego na tym, że:

- w okresie czasu od dnia 01 września 2013 r. do dnia 30 września 2013 roku w T. M.. woj. (...), pełniąc obowiązki kierownika hurtowni przy ul. (...), należącej do (...) Spółdzielni (...) w R., przywłaszczył sobie powierzone mu pieniądze w kwocie łącznej 18998,90 zł, czym działał na szkodę (...) Spółdzielni (...) w R.,

to jest czynu wyczerpującego dyspozycję art. 284 § 2 kk

* * *

W toku przewodu sądowego Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny

(...) Spółdzielnia (...) w R. (dalej: OSM) w ramach prowadzonej działalności gospodarczej prowadziła hurtownię w T. M. przy ul. (...) (dalej: Hurtownia).

(zawiadomienie – k. 1-21)

W dniu 29 grudnia 2008 roku Prezes Zarządu OSM inż. A. C. i Wiceprezes ds. Produkcji i (...) mgr inż. M. A. podpisali z **M. Ś.** umowę o pracę od dnia 01 stycznia 2009 roku na czas nieokreślony na stanowisku magazynier w Hurtowni.

Pismem z dnia 02 kwietnia 2013 roku Prezes Zarządu OSM inż. A. C. i Wiceprezes ds. Produkcji i (...) mgr inż. M. A. zaproponowali **M. Ś.** pełnienie obowiązków Kierownika Hurtowni w okresie od 01 kwietnia 2013 roku do 31 grudnia 2013 roku.

(pismo OSM R. – k. 93)

Prezes Zarządu OSM inż. A. C. zarządzeniem nr (...) z dnia 31 lipca 2013 roku powołał komisję inwentaryzacyjną w składzie:

- A. S.
- I. C.
- Ł. O..

Inwentaryzację przeprowadzono w dniu 31 lipca 2013 roku od godz. 13:00 do godz. 22:00.

(kserokopie dokumentów z akt sprawy IV P-Pm (...) Sądu Rejonowego w T. M., w tym opinia biegłego sądowego D. W. – k. 255-256, k. 259-311, k. 322-325, k. 329, k. 331-389)

W dniu 31 lipca 2013 roku w Hurtowni przeprowadzono inwentaryzację kontrolną, która wykazała niedobory w wysokości 3070,42 złotych.

Stała Komisja Inwentaryzacyjna wniosła o obciążenie kont osobistych osób odpowiedzialnych materialnie.

Decyzją z dnia 08 października 2013 roku dotyczącą rozliczenia inwentaryzacji kontrolnej przeprowadzonej w dniu 31 lipca 2013 roku Zarząd (...) uznał wniosek ww. Komisji za uzasadniony i polecił księgować zgodnie z wnioskiem.

(kserokopie dokumentów z akt sprawy IV P(...) Sądu Rejonowego w T. M. – k. 167-200)

Firma Handlowa (...) świadczyła usługi dla Hurtowni.

D. K. (1) jako podmiot zewnętrzny – kierowca / przedstawiciel handlowy miał swoich klientów. Pobierał dla nich towar zgodnie z zamówieniami bądź według własnego uznania, dowoził towar do klienta, wystawiał dowód dostawy, a na ich podstawie w Hurtowni wystawiano faktury.

D. K. (1) odbierał od kontrahentów zapłatę za dostarczony towar i następnie przekazywał ją w siedzibie Hurtowni (...).

M. Ś. potwierdził odbiór od D. K. (1) wpłat dokonanych w dniach:

- 04 września 2013 roku na kwotę 7234,29 złotych,
- 11 września 2013 roku na kwotę 4036,54 złotych,
- 12 września 2013 roku na kwotę 5288,49 złotych,
- 16 września 2013 roku na kwotę 5421,83 złotych,

18 września 2013 roku na kwotę 6257,14 złotych,
19 września 2013 roku na kwotę 2532,07 złotych,
20 września 2013 roku na kwotę 3775,40 złotych,
25 września 2013 roku na kwotę 5156,22 złotych,
27 września 2013 roku na kwotę 5382,52 złotych,
27 września 2013 roku na kwotę 2702,90 złotych,
30 września 2013 roku na kwotę 5874,55 złotych,
30 września 2013 roku na kwotę 2445,38 złotych.

(zeznania świadka D. K. (1) – k. 30-31, k. 134-135;

pismo OSM R. z załącznikiem – k. 208-209, 212)

W miesiącu wrześniu 2013 roku w Hurtowni (...) w T. M. pracowali:

- M. Ś.,
- M. S. (1),
- M. M. (2),
- A. K. (uprzednio W.),
- K. F.,
- S. M.,
- P. W.,
- R. Ł. (rozwiązanie umowy dnia 12 września 2013 roku)

(zeznania świadka K. F. – k. 34-35, k. 135v.-136v.;

zeznania świadka A. K. (poprzednio W.) – k. 45-46, k. 139-140;

zeznania świadka S. M. – k. 70-70v., k. 140-140v.;

zeznania świadka M. M. (2) – k. 412v.-413;

zeznania świadka M. S. (1) – k. 43-44, k. 403v.-404v.;

zeznania świadka P. K. – k. 404v.-405;

pismo OSM R. z załącznikiem – k. 208-209)

W pomieszczeniu w którym pracował **M. Ś.** swoje miejsca pracy miały również K. F. i A. W..

(zeznania świadka K. F. – k. 34-35, k. 135v.-136v.;

zeznania świadka A. K. (poprzednio W.) – k. 45-46, k. 139-140)

Oficjalnie dostęp do kasy miał **M. Ś.**, który był głównym kasjerem Hurtowni, a od września 2013 roku również A. W..

Kasa nie była zamykana, była praktycznie cały czas otwarta.

(zeznania świadka K. F. – k. 34-35, k. 135v.-136v.;

zeznania świadka A. K. (poprzednio W.) – k. 45-46, k. 139-140)

W dniu 30 września 2013 roku S. P., J. K. i D. L. udali się do siedziby Hurtowni w T. M.. celem wręczenia wypowiedzeń **M. Ś.**, M. S. (2) i P. W..

(zeznania świadka K. F. – k. 34-35, k. 135v.-136v.;

zeznania świadka S. P. – k. 36-36v., k. 137-137v.;

zeznania świadka D. L. – k. 37-38, k. 137v.-138v.;

zeznania świadka J. K. – k. 203v.;

kserokopie dokumentów z akt sprawy IV P(...) Sądu Rejonowego wT. M. – k. 167-200)

Prezes Zarządu (...) Spółdzielni (...) w R. inż. A. C. zarządzeniem nr (...) z dnia 30 września 2013 roku powołał komisję inwentaryzacyjną w składzie:

- E. D.,
- Ł. O.,
- D. L..

Inwentaryzację przeprowadzono w dniach 30 września 2013 roku od godz. 14:30 do godz. 20:30 i 01 października 2013 roku od godz. 9:00 do godz. 20:00.

W trakcie inwentaryzacji nie był obecny **M. Ś.** i M. S. (1), którzy opuścili teren Hurtowni przed rozpoczęciem inwentaryzacji. Również nie był obecny P. W.. W czasie spisu był obecny S. M..

(zeznania świadka S. P. – k. 36-36v i k. 137-137v.;

zeznania świadka S. M. – k. 70-70v i k. 140-140v.;

zeznania świadka P. K. – k. 404v.-405;

kserokopie dokumentów z akt sprawy IV P-Pm(...)Sądu Rejonowego wT. M., w tym opinia biegłego sądowego D. W. – k. 255-256, k. 259-311, k. 322-325, k. 329, k. 331-389)

W trakcie remanentu z pracowników Hurtowni byli obecni A. W., K. F. i M. M. (2).

(zeznania świadka K. F. – k. 34-35, k. 135v.-136v.;

zeznania świadka A. K. (poprzednio W.) – k. 45-46, k. 139-140;

zeznania świadka S. M. – k. 70-70v., k. 140-140v.;

zeznania świadka M. M. (2) – k. 412v.-413)

W dniu 30 września 2013 roku w Hurtowni przeprowadzono inwentaryzację kontrolną, która wykazała niedobory w wysokości 18632,83 złotych.

Stała Komisja Inwentaryzacyjna wniosła o obciążenie kont osobistych osób odpowiedzialnych materialnie.

Decyzją z dnia 13 listopada 2013 roku dotyczącą rozliczenia inwentaryzacji kontrolnej przeprowadzonej w dniu 30 września 2013 roku Zarząd (...) uznał wnioszek ww. Komisji za uzasadniony i polecił księgować zgodnie z wnioskiem.

(kserokopie dokumentów z akt sprawy IV P(...)Sądu Rejonowego w T. M. – k. 167-200)

Celem inwentaryzacji jest ustalenie rzeczywistego stanu składników majątkowych i porównanie ich ze stanem wykazany w księgach rachunkowych (ewidencja magazynowa) oraz ustalenie, rozliczenie i ujęcie w księgach ujawnionych różnic.

Wyżej wymienione inwentaryzacje wykazują szereg nieprawidłowości, które wynikają z nieprzestrzegania Zakładowej Instrukcji Inwentaryzacji. Nieprawidłowości te obejmują:

2. Brak rozliczenia osób materialnie odpowiedzialnych J. N. i M. J., które rozwiązały umowę o pracę przed inwentaryzacją sporządzoną na dzień 31 lipca 2013 roku. Brak oświadczenia pozostałych osób materialnie odpowiedzialnych (umowa z dnia 10 stycznia 2013 roku), że wyrażają zgodę na odejście tych pracowników bez inwentaryzacji.

3. Brak podpisu na arkuszach inwentaryzacyjnych spisu wg stanu na dzień 31 lipca 2013 roku osób przyjmujących materialną odpowiedzialność (M., M.), mimo że została z nimi zawarta umowa o wspólnej odpowiedzialności materialnej w dniu 31 lipca 2013 roku. Osoby te również nie zostały wymienione w Zarządzeniu o inwentaryzacji nr (...).

4. Brak upoważnionej osoby do reprezentowania osób materialnie odpowiedzialnych nieobecnych w czasie spisu na dzień 30 września 2013 roku. Zgodnie z § 22.2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 04 października 1974 roku w sprawie wspólnej odpowiedzialności materialnej, osoba materialnie odpowiedzialna może wskazać na piśmie inną osobę, która za zgodą zakładu pracy weźmie za nią udział w przeprowadzonej inwentaryzacji. Również (...) Instrukcja Inwentaryzacyjna w § 12.5 precyzuje, że spis z natury może być przeprowadzony pod nieobecność osoby materialnie odpowiedzialnej lecz przy udziale osoby reprezentującej prawa osoby materialnie odpowiedzialnej wyznaczonej przez kierownictwo spółdzielni. § 22.3 cytowanego wyżej Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 04 października 1974 roku precyzuje: „Jeżeli pracownik nie bierze udziału w przeprowadzaniu inwentaryzacji ani też nie wskaże innej osoby, zakład pracy przeprowadzi inwentaryzację przez komisję złożoną z co najmniej z 3 osób”. Pracownicy nie wskazali osoby reprezentującej ich prawa ponieważ kierownictwo nie wystąpiło do nich z wnioskiem w tej sprawie. Komisja inwentaryzacyjna złożona była z trzech osób, lecz zgodnie z zapisem § 12.5 Zakładowej Instrukcji Inwentaryzacyjnej żadna z tych osób nie została wskazana, jako reprezentująca prawa osób materialnie odpowiedzialnych.

5. Przed rozpoczęciem spisu z natury Hurtownia powinna uporządkować ewidencję magazynową oraz uzgodnić ją z ewidencją księgową. Nie dokonano tego przed spisem w dniu 30 września 2013 roku. Wszyscy pracownicy materialnie odpowiedzialni zgodnie z § 5 umowy o materialnej odpowiedzialności mają prawo wglądu w księgi, a tym samym mają wpływ na uporządkowanie ewidencji.

6. Czynnością bezpośrednio poprzedzającą spis z natury winno być złożenie pisemnego oświadczenia przez osoby odpowiedzialne za powierzone im mienie, że ogół dowodów dokumentujących obroty do chwili rozpoczęcia spisu został wprowadzony do ewidencji prowadzonej przez te osoby i przekazany do księgowości Spółdzielni. „Oświadczenie” z dnia 01 października 2013 roku nie spełnia powyższych wymogów. Brak określenia numerów ostatnich dowodów przychodu i rozchodu. Z osób, które wg umowy z dnia 31 lipca 2013 roku były materialnie odpowiedzialne. „Oświadczenie” podpisał tylko M. M. (2).

7. Inwentaryzacja sporządzona na dzień 30 września 2013 roku jest podpisana tylko przez M. M. (2), pozostałe cztery osoby nie podpisały dokonanego spisu (w tym M. S. (3)).

8. P. K. podpisujący inwentaryzację wg stanu na dzień 30 września 2013 roku jako przyjmujący nie został wyszczególniony w Zarządzeniu nr 69/2013r. z 30 września 2013 roku, jak również nie wyszczególniony przez komisję spisową w główce arkusza spisowego.

9. Zarówno podczas inwentaryzacji wg stanu na dzień 31 lipca 2013 roku, jak i inwentaryzacji na dzień 30 września 2013 roku nie przeprowadzono kontroli spisów przez upoważnioną do tego osobę. Obowiązek takiej kontroli wynika z § 22 Zakładowej Instrukcji Inwentaryzacyjnej i był szczególnie wskazany w zaistniałej sytuacji w Hurtowni.

10. „Dokument rozliczenia inwentaryzacji” oraz zestawienie nadwyżek i niedoborów - na dzień 30 września 2013 roku sporządził i podpisał P. K. na loginie K. F.. Osoba, której nie przyznano loginu nie ma prawa go używać. Poza tym P. K., jako osoba niepowołana oficjalnie do uczestnictwa w inwentaryzacji oraz zakładając, że był osobą która miała przyjąć materialną odpowiedzialność od 01 października 2013 roku - nie powinien sporządzać dokumentów związanych z rozliczeniem inwentaryzacji i firmować swoim podpisem nadwyżek i niedoborów magazynowych.

11. Żadna z osób materialnie odpowiedzialnych zarówno po spisie wg stanu na dzień 31 lipca 2013 roku, jak i po spisie wg stanu na dzień 30 września 2013 roku nie złożyła wyjaśnień dot. powstałych różnic. Do zakresu prac inwentaryzacyjnych oprócz spisu z natury należy również zbadanie, ustalenie i wyjaśnienie przyczyn powstania różnic między stanem rzeczywistym a ewidencyjnym i dopiero wtedy wskazanie sposobów ich rozliczenia. Stała Komisja Inwentaryzacyjna nie dokonała tego wniosku o obciążenie pracowników. Zakładowa Instrukcja Inwentaryzacyjna w § 27 reguluje kwestię wyjaśniania różnic.

(kserokopie dokumentów z akt sprawy IV P-Pm (...)Sądu Rejonowego (...), w tym opinia biegłego sądowego D. W. – k. 255-256, k. 259-311, k. 322-325, k. 329, k. 331-389)

M. Ś. po przyjęciu pieniędzy od zewnętrznych przedstawicieli handlowych z opóźnieniem dokonywał czynności związanych z wprowadzeniem tych pieniędzy do kasy.

(wyjaśnienia oskarżonego M. Ś. – k. 85-86, k. 133v., k. 135-135v.;

opinia biegłego sądowego wraz z załącznikami – k. 417-418)

Otrzymana gotówka od D. K. (1) z tytułu zapłaconych faktur przez odbiorców nie była rozliczana na bieżąco. Poza tym, gotówka za część zapłaconych faktur w ogóle nie została ujęta w ewidencji.

Powyższe nie jest zgodne z prawidłowym prowadzeniem dokumentacji w kasie.

(opinia biegłego sądowego wraz z załącznikami – k. 417-418)

Z powyższej kwoty przyjętej od D. K. (1) przez **M. Ś.**, pracownicy OSM ustalili, że w ewidencji (Raporty kasowe) nie zostały rozliczone, jako zapłacone następujące faktury sprzedaży:

Lp.		Nr faktury	Kontrahent	Kwota	Wpłata D. K.	
				zapłacona	Dzień	Poz. wykazu
1	2	3	4	5	6	

1.	FV	(...)	PHU (...)	923,89	30.09.13	20
2.	FV	(...)	Sklep spoż. B. F.	1.592,45	30.09.13	1
3.	FV	(...)	Handel (...). G. T.	402,91	27.09.13	8
4.	FV	(...)	PW (...) sp. jawna	1.410,02	30.09.13	5
5.	FV	(...)	FH J. M.	272,06	27.09.13	15
6.	FV	(...)	FH (...)	265,48	25.09.13	11
7.	FV	(...)	FH (...)	141,72	12.09.13	18
8.	FV	(...)	PPH (...) B.	317,61	30.09.13	19
9.	FV	(...)	(...). B.	545,64	30.09.13	19
10.	FV	(...)	(...). B.	394,14	20.09.13	1
11.	FV	(...)	(...). B.	359,20	20.09.13	1
12.	FV	(...)	(...). B.	385,73	18.09.13	9
13.	FV	(...)	(...). B.	587,98	18.09.13	9
14.	FV	(...)	(...). B.	458,72	12.09.13	7
15.	FV	(...)	(...). B.	535,11	12.09.13	7
16.	FV	(...)	(...). B.	549,81	04.09.13	11
17.	FV	(...)	(...). B.	430,68	04.09.13	11
18.	FV	(...)	Sklep ogólnospoż. B. S.	198,73	27.09.13	3

19.	FV	(...)	Sklep ogólnospoż. B. S.	287,70	18.09.13	18
20.	FV	(...)	Sklep ogólnospoż. B. S.	389,17	04.09.13	6
21.	FV	(...)	Sklep ogólnospoż. B. S.	301,83	18.09.13	14
22.	FV	(...)	Sklep ogólnospoż. B. S.	122,39	18.09.13	15
23.	FV	(...)	(...) s.c. E i A P.	500,64	11.09.13	4
24.	FV	(...)	(...) s.c. E i A P.	570,41	16.09.13	11
25.	FV	(...)	(...) s.c. E i A P.	346,79	27.09.13	20
26.	FV	(...)	(...) D. J.	93,03	30.09.13	11
27.	FV	(...)	(...) D. J.	164,39	27.09.13	17
28.	FV	(...)	(...)D. J.	199,18	27.09.13	18
29.	FV	(...)	(...) J. B.	328,03	27.09.13	9
30.	FV	(...)	(...) J. B.	227,58	30.09.13	8
31.	FV	(...)	(...) J. B.	140,28	30.09.13	7
32.	FV	(...)	(...) J. B.	205,54	30.09.13	6
33.	FV	(...)	(...) J. B.	317,36	27.09.13	7

34.	FV	(...)	(...) J. B.	311,00	27.09.13	6
35.	FV	(...)	(...) J. B.	132,17	27.09.13	10
36.	FV	(...)	(...) J. B.	216,57	30.09.13	12
37.	FV	(...)	Z. R.	180,59	27.09.13	14
38.	FV	(...)	Z. R.	155,92	27.09.13	5
39.	FV	(...)	Z. R.	102,96	30.09.13	17
40.	FV	(...)	Sklep ogólnospož. M. L.	219,95	30.09.13	1
41.	FV	(...)	Sklep ogólnospož. K. L.	157,74	27.09.13	4
42.	FV	(...)	Sklep ogólnospož. K. L.	35,66	27.09.13	3
43.	FV	(...)	Sklep ogólnospož. K. L.	148,00	27.09.13	9
44.	FV	(...)	Sklep ogólnospož. K. L.	229,58	30.09.13	18
45.	FV	(...)	Sklep (...)	334,08	27.09.13	10
46.	FV	(...)	Sklep (...)	180,65	11.09.13	9
47.	FV	(...)	Sklep (...)	315,23	27.09.13	11
48.	FV	(...)	Sklep (...)	276,57	30.09.13	13
49.	FV	(...)	FH (...)R. M.	208,82	27.09.13	19

50.	FV	(...)	FH (...)R. M.	57,54	30.09.13	15
51.	FV	(...)	FH (...)R. M.	90,83	30.09.13	16
52.	FV	(...)	FH (...)R. M.	18,06	30.09.13	14
53.	FV	(...)	Firma (...)	852,93	30.09.13	2
54.	FV	(...)	FHU (...) M. G.	253,96	27.09.13	2
55.	FV	(...)	FHU (...) M. G.	292,92	27.09.13	1
56.		Razem (1-55)	X	18.737,93	X	X
57.	<p>W wykazie OSM poza wyżej wymienionymi fakturami są ujęte faktury:</p> <p>- FV (...) z 28.08.13r. Sklep (...) na kwotę 142,54 zł</p> <p>Na kopii faktury (k. 212) jest adnotacja D. K. o zapłacie w dniu 29.08.2013r.</p> <p>Brak powyższej kwoty ujętej w „Wykazach wpłat” z okresu 04.09.2013-30.09.2013r.</p>					

58.	<p>- FV (...) z 26.09.13r. Sklep (...) na kwotę 118,43 zł</p> <p>Na kopii faktury (k. 212) jest adnotacja D. K. o zapłacie w dniu 30.09.2013r.</p> <p>brak powyższej kwoty w „Wykazie wpłat z dnia 30.09.2013r.” sporządzonym przez D. K.</p>	
59.	<p>Razem niedobór gotówki wg OSM (56+57+58) 18.998,90 zł</p>	

(zawiadomienie – k. 1-21;

pismo OSM R. z załącznikiem – k. 208-209, k. 212;

opinia biegłego sądowego wraz z załącznikami – k. 417-418)

Ujawnione w trakcie inwentaryzacji przeprowadzonych według stanu na dzień 31 lipca 2013 roku i 30 września 2013 roku niedobory obejmują tylko zapasy towarów ponieważ nadwyżka gotówki w kasie ujawniona na dzień 30 września 2013 roku nie została powiązana z różnicami inwentaryzacyjnymi.

Gotówka w Hurtowni była przechowywana nieprawidłowo. Dostęp do pomieszczenia, gdzie były przechowywane pieniądze miały osoby nieuprawnione. Spółdzielnia wyposażyła Hurtownię w kasę metalową zamykaną, lecz nie zawsze otrzymane pieniądze tam trafiały. Były przechowywane luzem, w woreczkach, w szafkach, szufladach.

Gotówka, jako składnik majątkowy podlega szczególnej ochronie i zabezpieczeniu. Jeżeli nawet z przyczyn organizacyjnych nie może być w momencie przychodu rozliczona to fizycznie winna znajdować się w miejscu bezpiecznym, z dostępem tylko osób upoważnionych.

Ewidencję kasy prowadzili w Hurtowni:

- M. Ś.
- A. W., upoważniona do tej czynności przez M. Ś..

M. Ś. ostatni „Raport kasowy” (nr (...)) sporządził w dniu 28 września 2013 roku nie ujmując w nim wpływów z dnia 27 września 2013 roku A. W. sporządziła ostatni „Raport kasowy” przed inwentaryzacją tj. nr (...) z 30 września 2013 roku.

Jeżeli gotówka znajdowałaby się w zamkniętej kasie metalowej wówczas jej inwentaryzacja bez osób materialnie odpowiedzialnych byłaby niemożliwa. Komisja inwentaryzacyjna dokonała spisu kwot, które zastała.

Z osób, które podpisały „Umowę o wspólnej odpowiedzialności materialnej” z dnia 31 lipca 2013 roku kasą zarządzał tylko M. Ś.. Nie podpisał on oświadczenia dot. zabezpieczenia kasy i uzgodnienia ewidencji przed inwentaryzacją. Nie podpisał również arkusza inwentaryzacyjnego i nie złożył wyjaśnień dotyczących powstałej nadwyżki inwentaryzacyjnej.

Niedobór gotówki ujawniony po przeprowadzonej i rozliczonej inwentaryzacji powstał w wyniku prowadzenia nierzetelnej ewidencji kasy. Niedobór ten wynosi 18.168,16 złotych.

(opinia biegłego sądowego wraz z załącznikami – k. 417-418)

W toku przeprowadzonego remanentu stwierdzono nieład, bałagan w dokumentach przyjmowania wpłat, braki pieniędzy w rozliczeniach.

(zeznania świadka S. P. – k. 36-36v., k. 137-137v.;

zeznania świadka D. L. – k. 37-38, k. 137v.-138v.;

zeznania świadka M. B. – k. 27-28, k. 202-203v.)

Z danych wprowadzonych do systemu księgowego wynikało, że niektóre faktury nie zostały zapłacone. (...) Spółdzielnia (...) w R. wysłała do kontrahentów wezwania do zapłaty. Pracownicy (...) Spółdzielni (...) jeździli do kontrahentów na terenie T., którzy okazywali potwierdzenia uiszczenia opłat za towar, z kolej D. K. (1), który wystawiał te potwierdzenia okazał potwierdzenia przekazania pieniędzy do kasy Hurtowni podpisane przez **M. Ś.**

(zeznania świadka D. K. (1) – k. 30-31, k. 134-135;

zeznania świadka S. P. – k. 36-36v., k. 137-137v.;

zeznania świadka D. L. – k. 37-38, k. 137v.-138v.;

zeznania świadka M. B. – k. 27-28, k. 202-203v.)

M. Ś. posiada wykształcenie średnie, z zawodu technik mechanik obróbki skrawaniem, pracuje w firmie (...) z siedzibą w K., gm. W., na umowę o pracę na czas określony do końca 2016 roku z czego osiąga miesięczny dochód 1250 – 1290 zł. Jest żonaty, posiada dwoje dzieci.

Nie leczony psychologicznie, psychiatrycznie, neurologicznie ani odwykowo.

(dane osobopoznawcze – k. 88, k. 133v.)

M. Ś. posiada kategorię zdolności (...) – „niezdolny do służby wojskowej w czasie pokoju”.

(pismo (...) w T. M.. – k. 99)

M. Ś. nie był uprzednio karany.

(dane o karalności – k. 98, k. 127, k. 411, k. 429)

M. Ś. nie przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu i odmówił składania wyjaśnień.

W toku postępowania przygotowawczego w dniu 27 listopada 2014 roku **M. Ś.** nie przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu i odmówił złożenia wyjaśnień.

Na rozprawie przed Sądem w dniu 01 czerwca 2015 roku **M. Ś.** również odmówił składania wyjaśnień oraz potwierdził wyjaśnienia z postępowania przygotowawczego.

Następnie wyjaśnił, że te pieniądze, jak były przyjmowane, i jak było bardzo dużo klientów, to one były odkładane na bok, sprawdzane, jeżeli chodzi o wartość to, co jest na fakturze, u D. K. (1) na dokumencie i to, co jest w torebce. W sytuacji, gdy pod koniec dnia miał czas w miarę możliwości robił to na komputerze, żeby OSM R. widziało, że poza tym, że włożył to do kasy, to jest to rozliczone. Był wtedy ślad w systemie komputerowym, że te pieniądze są zaksięgowane. Robił w systemie takim, że oni mieli wgląd w siedzibie głównej w R. do tego, co zaksięgował, ale bywały takie dni, kiedy nie robił tego, tego samego dnia, ale po kilku dniach. Uważa, że hurtownia mleczarska nie poniosła żadnej szkody, bo te pieniądze były w kasie, tylko nie zostały zaksięgowane w systemie komputerowym. Nie wie, co się z nimi stało, bo 30 września został wyproszony z pracy, przyjechała komisja z OSM R. i powiedzieli, że albo zwolni się sam, albo napiszą wypowiedzenie za porozumieniem stron. Wraz z pracownikiem, który wtedy był w hurtowni – (...) – napisali rozwiązanie stosunku pracy za porozumieniem stron, przekazali je panu D. L. i opuścili teren hurtowni. Co się dalej działo w hurtowni, nie ma pojęcia. Nie wziął pieniędzy z hurtowni. Jak wychodził, to w biurze były 3 albo 4 osoby. Wypowiedzenie pisał na zupełnie innym biurku, nie miał dostępu do kasy.

(wyjaśnienia oskarżonego M. Ś. – k. 85-86, k. 133v., k. 135-135v.)

Sąd Rejonowy dokonał następującej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego i zważył, co następuje:

Na wstępie przedmiotowych rozważań zasygnalizować należy, że przystępując do osądu przedmiotowej sprawy sąd dysponował materiałem dowodowym, który wymagał częściowego uzupełnienia.

Przechodząc do rozważań szczegółowych nie budzi wątpliwości, że **M. Ś.** był pracownikiem (...) Spółdzielni (...) w R. i pełnił funkcję kierownika Hurtowni w T., a w zakresie jego obowiązków znajdowało się prowadzenie kasy teje Hurtowni.

Z zeznań świadków D. K. (1) (przedstawiciela handlowego), K. F. (magazynier w Hurtowni), A. K. (poprzednio W. – referent ds. handlu w Hurtowni), S. M. (magazynier, a następnie kierownik Hurtowni), M. S. (1) (byłego magazyniera w Hurtowni), P. K. (zastępca kierownika w Hurtowni w okresie od końca września 2013 roku), M. M. (2) (pracownika magazynowego w Hurtowni), J. K. (kadrowa w OSM R.), S. P. (pracownik D. Handlu (...) R.), D. L. (z-ca dyrektora ds. handlu w OSM R.) i M. B. (Wiceprezes ds. Handlu i (...) w OSM R.) którym co do zasady Sąd przyznał walor wiarygodności wynika, że prowadzeniem Hurtowni zajmował **M. Ś.** i to on zajmował się sprawami związanymi z rozliczaniem pieniędzy i dokumentacją kasową Hurtowni, a w ostatnich tygodniach przed wypowiedzeniem umowy o pracę pomagała mu A. K. (poprzednio W.), natomiast fizyczny dostęp do kasetki na pieniądze mieli wszyscy, a szczególnie pracownicy biurowi pracujący w jednym pomieszczeniu z **M. Ś.**. **M. Ś.** przyjmował pieniądze od przedstawicieli handlowych i z mniejszym lub większym opóźnieniem wprowadzał płatności do systemu, a wpłacone pieniądze do czasu odnotowania w systemie nie były wprowadzane na stan kasy, a następnie przekazywane do banku. Pieniądze były przechowywane w nieodpowiedni sposób, tj. kasetka nie była cały czas zamknięta, albowiem **M. Ś.** otwierał ją jak przychodził do pracy, a zamykał przed wyjściem, a nadto, część pieniędzy znajdowała się poza kasetką. Znamiennym jest, iż świadek J. K. zeznała, że w tym dniu, kiedy miało miejsce zwolnienie oskarżonego nie sprawdzali zawartości kasetki na pieniądze (vide k. 203 verte). Jednocześnie M. B. wskazywał, że w momencie przywiezienia

pieniędzy przez przewoźnika winny być one zdeponowane w kasetce w hurtowni i oczekiwać na przyjazd konwoju, a oprócz kierownika hurtowni nie powinien mieć dostępu nikt inny. Z relacji wyżej wymienionych źródeł dowodowych, którym Sąd przyznał moc dowodową w takim zakresie, w którym wzajemnie ze sobą korespondują można odtworzyć rzeczywisty obraz sytuacji panującej w Hurtowni (...) w T..

Nie budzi wątpliwości, że pieniądze przekazywane przez D. K. (1), które ten odebrał od klientów tytułem płatności za dostarczony towar, zostały przyjęte przez **M. Ś.**, ale płatność za faktury nie została odnotowana.

W powyższym zakresie Sąd również dał wiarę wyjaśnieniom oskarżonego **M. Ś.**, gdyż znajdują one potwierdzenie w pozostałym materiale dowodowym, który został uznany za wiarygodny.

W ocenie Sądu na przymiot wiarygodności zasługuje opinia sporządzona przez biegłego z zakresu rachunkowości. Opinia ta została sporządzona po zapoznaniu się z aktami sprawy i raportami kasowymi Hurtowni. Wskazana opinia jest jasna, pełna i nie zawiera sprzeczności, a jej wnioski nie były przez żadną ze stron kwestionowane.

Za niebudzące wątpliwości i wiarygodne Sąd uznał pozostałe dowody nieosobowe znajdujące się w aktach przedmiotowej sprawy, między innymi te, do których odwołał się czyniąc ustalenia faktyczne. Sąd przyznał im moc dowodową, gdyż nie stwierdził żadnych nieprawidłowości w ich sporządzeniu, a nadto ich treść nie była kwestionowana przez strony w toku postępowania karnego.

Poddając merytorycznej analizie zasadność zarzutu postawionego oskarżonemu zauważyć należy, że szczególnym przedmiotem ochrony czynu stypizowanego w art. 284 k.k. jest własność rzeczy (w wypadku przywłaszczenia rzeczy) oraz wszelkie prawa majątkowe (w wypadku przywłaszczenia prawa). Czynność wykonawcza polega na przywłaszczeniu rzeczy lub prawa, a zatem na postąpieniu z rzeczą tak jak właściciel, a z prawem majątkowym tak jak uprawniony.

Strona podmiotowa przywłaszczenia polega na umyślności wyłącznie w formie zamiaru bezpośredniego, ponieważ charakteryzuje je szczególne ukierunkowanie (dolus coloratus) - zamiar postępowania z rzeczą jak właściciel. Innymi słowy, zachowaniu sprawcy musi towarzyszyć tzw. animus rem sibi habendi, zamiar zatrzymania mienia bez żadnego tytułu prawnego (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 stycznia 1978 r., V KR 197/77, opubl. OSNPG 1978, nr 6, poz. 64; por. także postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 28 lutego 2002 r., II AKz 49/02, opubl. KZS 2002, z. 2, poz. 36) i powiększenia swojego majątku kosztem majątku osoby pokrzywdzonej (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 marca 2003 r., V KK 212/02, opubl. KZS 2003, z. 7-8, poz. 29; także wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 kwietnia 2007 r., IV KK 31/07, LEX nr 262665).

Ze względu na fakt władania (posiadania) rzeczą lub prawem majątkowym przez przywłaszczającego przed dokonaniem przywłaszczenia, samo przywłaszczenie musi zostać przez niego w odpowiedni sposób zmanifestowane na zewnątrz. Owo uzewnętrznienie przywłaszczenia przyjmować musi postać zachowania, uniemożliwiającego osobie, której przysługuje odpowiednie prawo do rzeczy, swobodne nią rozporządzanie. Sprawca dla dokonania tego przestępstwa musi podjąć jedną chociażby czynność w stosunku do rzeczy ruchomej lub prawa majątkowego, która wskazuje, iż traktuje on rzecz lub prawo majątkowe tak, jakby był właścicielem.

Kwalifikowanym typem przywłaszczenia jest sprzeniewierzenie, określone w art. 284 § 2 k.k., które polega na przywłaszczeniu rzeczy (ale nie prawa majątkowego) powierzonej sprawcy, a więc rozporządzenie nią przez włączenie do majątku swego lub innej osoby i powiększenie w ten sposób stanu posiadania swojego lub innej osoby. Powierzenie jest to przekazanie władztwa nad rzeczą z zastrzeżeniem obowiązku jej późniejszego zwrotu.

O zamiarze sprawcy przesądza całokształt tak podmiotowych, jak i przedmiotowych okoliczności sprawy. Dopiero bowiem na podstawie wszystkich okoliczności dotyczących danego wypadku i osoby sprawcy możliwe jest odtworzenie rzeczywistych przeżyć sprawcy i ustalenie, do czego zmierzał, czego chciał, względnie – postępując w określony sposób – co przewidywał i na co się godził. Możliwe jest ustalenie zamiaru sprawcy na podstawie samych tylko przedmiotowych okoliczności związanych z konkretnym zdarzeniem, w oparciu o sam sposób działania, pod

warunkiem jednakże, iż działanie to jest tego rodzaju, że podjęcie go przez sprawcę wskazuje jednoznacznie, bez żadnych w tym zakresie wątpliwości, na cel, do jakiego on zmierza. Jednoznaczność ta nie może oznaczać niczego innego, jak nieodzowność określonego skutku, gdyż wtedy tylko możliwe jest prawidłowe ustalenie, iż sprawca chciał określonego skutku swego działania (por. wyrok Sądu Najwyższego z 12.05.1976 r., V KR 20/76, opubl. Gazeta (...), nr 22, s. 6).

Tak, więc, aby można było przyjąć popełnienie przestępstwa z art. 284 § 2 k.k., Sąd powinien, dokonując analizy strony podmiotowej, ustalić na podstawie przeprowadzonych dowodów, że sprawca obejmował swoim bezpośrednim i kierunkowym zamiarem włączenie powierzonych rzeczy do majątku sprawcy lub postępowanie z nią jak z własną w inny sposób.

Sąd podziela stanowisko orzecznictwa zgodnie z którym zaistnienie niedoboru, nawet zawinione przez oskarżonego, czy też próby ukrycia owego niedoboru nie są równoznaczne z przywłaszczeniem brakującego mienia. Takie rozumowanie jest niedopuszczalne, tym bardziej, że przywłaszczenie jest przestępstwem kierunkowym, zaś dla przyjęcia realizacji jego znamion od strony podmiotowej konieczne jest wykazanie, iż oprócz obiektywnego rozporządzenia przez sprawcę cudzą rzeczą ruchomą, jego działaniu towarzyszył zamiar zatrzymania tej rzeczy dla siebie albo dla innej osoby, bez żadnego ku temu tytułu (animus rem sibi habendi).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy Sąd stwierdził ponad wszelką wątpliwość, że zgromadzony w sprawie materiał dowodowy pozwala na przyjęcie, że oskarżony pracował w Hurtowni (...) w T. M., był odpowiedzialny za przyjmowanie pieniędzy i rozliczanie faktur, ogólnie rzecz ujmując prowadzenie kasy hurtowni. Jednocześnie niewątpliwie **M. Ś.** nieprawidłowo przechowywał gotówkę i nie rozliczał wpłat na bieżąco.

Niemniej jednak, na kanwie przedmiotowej sprawy, podkreślić należy, że nie można w sposób obiektywny ustalić (jak zapewne oczekiwał oskarżyciel publiczny formułując zarzuty względem **M. Ś.** i kierując akt oskarżenia do Sądu Rejonowego w T. M., że doszło do sprzeniewierzenia przez niego pieniędzy, a jeżeli tak, to w jakiej wysokości, gdyż przeprowadzona inwentaryzacja nie została prawidłowo przeprowadzona, co zostało podniesione w opinii sporządzonej przez biegłego.

W trakcie spisu nie uczestniczyła osoba uprawniona do reprezentowania osób materialnie odpowiedzialnych pod ich nieobecność, przed inwentaryzacją nie została zweryfikowana ewidencja magazynowa, nie dokonano kompensat ewidencyjnych stanów ujemnych asortymentów z powstałymi niedoborami. Co więcej, w dokumentacji inwentaryzacyjnej nie ma oświadczeń osób materialnie odpowiedzialnych o ujęciu w księgach wszystkich dowodów przychodu i rozchodu, a biegły ustalił, że po inwentaryzacji ujawniono cztery faktury których wartość została odniesiona w miesiącu październiku 2013 roku w przychody (...) Spółdzielni (...) w R. zamiast skorygować niedobory. Wykazany niedobór nie został powiązany z nadwyżką gotówki w kasie, co może być spowodowane nieujawnieniem opłaconych faktur sprzedaży. Powyższe w ocenie Sądu podważa rzetelność i prawidłowość ustalenia różnic inwentaryzacyjnych.

Ponadto, wobec tego, iż **M. Ś.** opuścił teren Hurtowni i nie uczestniczył w inwentaryzacji, nie można z całą pewnością wykluczyć, iż pieniądze, jeżeli faktycznie powstał brak w stanie kasy, zostały zabrane po opuszczeniu przez **M. Ś.** terenu Hurtowni w T..

Nie można również wykluczyć, iż wobec niewłaściwego przechowywania gotówki, za co odpowiadał **M. Ś.**, poprzez pozostawianie jej w otwartej kasie albo poza nią, doszło do popełnienia przez inne osoby czynu zabronionego, gdyż w istocie wszyscy pracownicy Hurtowni mieli dostęp do pomieszczenia, w którym była przechowywana gotówka, a w szczególności osoby pracujące razem z **M. Ś.**.

Reasumując, w aspekcie powyższego, nie ulega wątpliwości, że analiza zebranego w sprawie materiału dowodowego prowadzi do wniosku, iż brak jest jakichkolwiek obiektywnych dowodów na to, że oskarżony **M. Ś.** podjął działania wypełniające znamiona czynu zabronionego stypizowanego w art. 284 § 2 k.k., ukierunkowane na sprzeniewierzenie powierzonych mu pieniędzy znajdujących się w Hurtowni (...) w T.. Niestety, nie można wysnuć prostej konkluzji

brakuje pieniędzy, a zatem, zostały zabrane przez osobę je przyjmującą i przechowującą, w sytuacji, tak wielu ujawnionych nieprawidłowości. Przecież, co jest faktem bezspornym, nie znaleziono przedmiotowych pieniędzy u oskarżonego, nie złapano go niejako „na gorącym uczynku”. A zatem, przedmiotowe oskarżenie opierało się na określonych faktach i poszlakach, które w żadnej mierze nie tworzą logicznego ciągu zdarzeń przekonującego, iż oskarżony **M. Ś.** dysponując pieniędzmi swego pracodawcy uzurpował sobie prawo do władania nimi i postąpienia z nimi jak właściciel.

Na gruncie przedmiotowej sprawy oczywistym dla Sądu jest, iż przede wszystkim należałoby w wiarygodny sposób wykazać, między innymi, jaki był stan magazynowy w wyżej wymienionej hurtowni oraz jaki był stan środków pieniężnych na dzień zakończenia pracy przez **M. Ś.** Tymczasem, wobec nieprawidłowego przeprowadzenia inwentaryzacji w dniu 30 września 2013 roku (skala i rodzaj nieprawidłowości jest wręcz porażająca), nie jest to możliwe, a w konsekwencji nie można określić, jakie konkretnie niedobory powstały do czasu gdy pieczę nad stanem kasy sprawował **M. Ś.** A następnie oczywiście wykazać mu, że istnieją dowody na jednorazowe bądź systematyczne, kilkakrotne lub nawet wielokrotne (w tym miejscu również należałoby zauważyć, że taki fakt winien znaleźć odzwierciedlenie w kwalifikacji prawnej czynu inkryminowanego oskarżonemu poprzez wskazanie dyspozycji art. 12 k.k. przy zaistnieniu określonych w nim warunków bądź art. 91 k.k. w sytuacji stwierdzenia, że proceder ten miał miejsce w krótkich odstępach czasu z wykorzystaniem takiej samej sposobności) pobieranie gotówki z kasy hurtowni bez zamiaru ich zwrotu.

Z samego faktu rażąco nieporadnego zarządzania Hurtownią, braku wdrożenia odpowiednich procedur nadzorczych, eliminujących uchybienia w zakresie przepływu informacji w (...) Spółdzielni (...) oraz przepływu środków pieniężnych, nieprawidłowego przechowywania gotówki, czy też chociażby podejrzeń co do stanu trzeźwości oskarżonego w dniu, kiedy ostatni raz był na stanowisku pracy, nie można wywieść, iż **M. Ś.** miał zamiar włączenia powierzonej gotówki do swojego majątku lub chciał postąpić z nią jak z własną w inny sposób.

W związku z powyższym Sąd uznał, że zachowanie inkryminowane oskarżonemu **M. Ś.** nie zostało mu chociażby w najmniejszym stopniu udowodnione. Tymczasem, podstawą wyroku skazującego mogą być wyłącznie fakty, które zostały udowodnione. Udowodnienie zaś oznacza taki stan, w którym fakt przeciwny dowodzonemu jest realnie niemożliwy lub wysoce nieprawdopodobny. Dopóki przeciwieństwo tego faktu nie może zostać wykluczone, dopóty nie można przyjąć, że został on udowodniony. Udowodnienie przy tym następuje wówczas, gdy przeprowadzone dowody są obiektywnie przekonujące i wywołują subiektywnie przekonanie Sądu o zaistnieniu danego faktu, czyli o prawdziwości ustaleń. Wydanie wyroku skazującego w oparciu o posiadany materiał dowodowy stanowiłoby oczywiście obrazę zasady domniemania niewinności i zasady obiektywizmu.

Zważywszy na powyższe, jak to zostało wykazane w toku postępowania sądowego, brak jest nie budzących wątpliwości dowodów, które pozwalałyby przyjąć, iż oskarżony **M. Ś.** celowo i świadomie przywłaszczył powierzone mu pieniądze.

Bez wątpienia na organach procesowych, a więc również na Sądzie rozstrzygającym przedmiotową sprawę spoczywał obowiązek przestrzegania zasady domniemania niewinności wyrażonej w art. 5 § 1 k.p.k. oraz zasady in dubio pro reo (art. 5 § 2 k.p.k.).

Konsekwencją zaś baczenia na powołane normy, było stwierdzenie niemożności przypisania oskarżonemu **M. Ś.** sprawstwa inkryminowanego mu czynu.

Rozstrzygając przedmiotową sprawę Sąd miał na względzie również, że zawsze wszelkie wątpliwości w zakresie ustaleń faktycznych powinny być wyjaśnione i usunięte przez wszechstronną inicjatywę dowodową organu procesowego i gruntowną analizę całego dostępnego materiału dowodowego. Dopiero wtedy, gdy po wykorzystaniu wszelkich istniejących możliwości wątpliwości te nie zostaną usunięte, należy je wyłumaczyć w sposób korzystny dla oskarżonego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25.06.1991 r., WR 107/91, opubl. OSNKW 1992, nr 1, poz. 14). Zatem bezspornie, wina oskarżonego **M. Ś.** powinna bezspornie zostać ustalona na podstawie nie budzących wątpliwości ustaleń faktycznych co do okoliczności dokonania przestępstwa.

Mając powyższe ustalenia i rozważania na uwadze, Sąd orzekł jak w sentencji wyroku i oskarżonego **M. Ś.** uniewinnił od popełnienia zarzucanego mu czynu.

W oparciu o treść art. 632 pkt 2 k.p.k. zgodnie z którym w razie uniewinnienia oskarżonego lub umorzenia postępowania koszty procesu, w sprawach z oskarżenia publicznego ponosi Skarb Państwa, wydatkami poniesionymi w toku postępowania obciążono Skarb Państwa.